GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ SIŽGORIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJE

Narodna „ČUVAJMO JUGOSLAVIJU"

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. MALI OGLASNIK 20 RIJEČI DIN. 3.50 OGLASI PO SNIZ. TARIFI. — Priopćeno po retku D. 10

IZLAZI SVAKOG DRUGOG DANA U JUTRO OSIM NEDJELJE
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin, Šibenik. Telefon br. 47
Redakcija za članke i vijesti zatvara se dan prije izlaska redovitog broja.
Čekovni račun Poštanske Štedionice Zagreb br. 38.114

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.—
PRETPLATA MJESEČNO: 12 DINARA
INOSTRANSTVO D 20 - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

GODINA III | ŠIBENIK, 16 MARTA 1935 | BROJ 194

Zategnutost između Grčke i Bugarske

Atena 16 marta. — Jučer je grčki poslanik u Sofiji ponovno učinio korak kod bugarske vlade tražeći da se zaplijenjeni grčkim oficirima, koji su prebjegli u Bugarsku, sav novac i povrati grčkoj vladi, pošto su oni taj novac odjeli iz blagajna državnih ustanova. Isto je tako ponovno zatražio da svi oficiri budu izručeni Grčkoj.

Glasovi talijanske štampe

Rim 16 mara. — Poslije sloma grčke revolucije piše „Giornale d' Italija" da je Italija osobito „radosna" što će tako doći do potpunog smirenja u zemlji u korist napretka prijateljskog i marljivog grčkog naroda. Zatim se list ponovno osvrće na pisanje strane štampe, koja je tvrdila da službena Italija stoji u vezama sa ustašama i nastoji time komplicirati položaj na Balkanu.

List oštro osuđuje takovo pisanje i veli „neće nikad doći do kakvih komplikacija budu li sve evropske velike vlasti čvrsto, lojalno i iskreno radile na održanju mira i uklanjanju svih spekulacija i pogibeljnih intriga".

Pitanje monarhije u Grčkoj

Atena 16 marta. — Sinoć su se u Ateni ponovile manifestacije u korist monarhije pa je nakon toga specijalni dopisnik „Daily Expressa" izjavio da mu je poznato da će se u slučaju ako se pokrene pitanje restauracije monarhije sigurno pozvati princa od Kenta na grčko prijestolje.

Inspekcija u Alžiru završena

Alžir 16 marta — Francuski ministar unutrašnjih posala Regnier završio je svoje izvide u Alžiru i zatim otputovao u Pariz.

Smrt prof. Mihajla Pupina

U New Yorku preminuo je u 78 godini života profesor Mihajlo Pupin poslije dužeg bolovanja od arterioskleze. Pokojni profesor bio je čuven sa svojim pronalascima na polju bežične telegrafije i telefonije kao i na polju rentgenovih zraka. Jedan od njegovih najpoznatijih pronalazaka jest t. zv. „Pupinov kalem", indukcioni kalem, koji se upotrebljava za duže telefonske linije radi pojačavanja sprovodnog kapaciteta. Ovaj je pronalazak od velike koristi za telefonske veze na dugim rastojanjima. Pokojni profesor Pupin rodio se 1858 godine u Idvoru u Banatu. Od godine 1874 stalno je u Americi. 1901 godine pozvan je da zauzme katedru univerziteta Columbia u New Yorku.

Utvrdjen put Edena i Simona u Berlin

London 16 marta — Usprkos pisanja francuske štampe engleska je vlada odlučila da Sir John Simon i Lord Eden otputuju 24 o. mj. u Berlin. Možda će Lord Eden nakon trodnevnog razgovora u Berlinu proslijediti svoj put za Varšavu i Moskvu, dok će se Sir Simon povratiti u London da referira o svojim razgovorima sa g. Hitlerom. Ovdašnji politički krugovi kategorički demantiraju vijesti, po kojima bi se Sir Simon prije svoga odlaska u Berlin imao još jednom dogovoriti sa francuskim ministrima. Isto se tako doznaje da Lord Eden ne će posjetiti Prag.

Sud je utvrdio krivicu dr. Rintelenu

Wien 16 marta — Završeno je sudjenje Dr. Rintelenu bivšem austrijsk. poslaniku u Rimu, koji je bio optužen da je sudjelovao u julskom hitlerovskom puču. Sud je potpuno usvojio argumente državnog odvjetnika i proglasio Dr. Rintelena krivim zbog u češća u djelu veleizdaje, koje da je vršio u Rimu i B ču opravdavajući julski puč i pomažući ga time što mu je stavio i svoje ime na raspoloženje. Time da je doveo u opasnost vanjski i nutarnji integritet Austrije i zbog toga ga je sud osudio na doživotnu robiju.

Tajanstvena posjeta u Beču

London 16 marta — Engleski ministar avijacije Sir Londonderry, koji je boravio nekoliko dana u Parizu stigao je u Beč, gdje se sastao sa francuskim ministrom avijatike generalom Denainom. O cilju posjete Londonderrya u Beču i o njegovu sastanku sa generalom Denainom nije ništa poznato, ali kako se u londonskim poluzvani čnim krugovima govori izgleda da je ta posjeta i sastanak u vezi sa austr. zračnim naoružanjem, koje je već pred dvije godine započeto, a sada će se pristankom Francuske još više povećati, e da tako posluži zajedničkim interesima Francuske i Italije u Centralnoj Evropi.

Vatikan prema grčkom ustanku

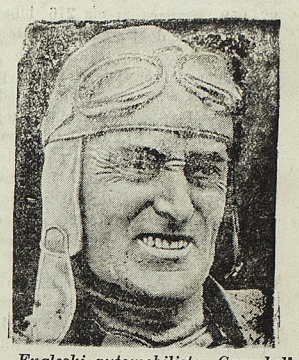
Urbs Vaticana 16 marta. — Ugledni vatikanski list „Osservatore Romano" potpuno se razlikuje u svome pisanju od ostale talijanske štampe, koja vidljivo krije svoje neraspoloženje spram ishoda događaja u Grčkoj. Tako „Osservatore Romano" kaže da je poznato kako je Venizelos veliki protivnik Balkanske Antante i kako se naročito opire zbližanju grčke i Turske. List osuđuje njegov postupak i kaže da bi eventualni povratak Venizelosa na vlast bio stvorio na Balkanu novu politiku, koja ne bi jamčila za sadašnje političko ravnovjesje već bi izazvala takova poremećenja, koja bi vrlo lako ugrozila evropski mir. List pozdravlja pobjedu Caldarisove vlade i želi da ta pobjeda bude trajni temelj mira i reda na tom najosjetljivijem dijelu Evrope.

Venizelesova depeša Mussoliniju

Rim 16 marta. — Venizelos je poslao šefu talijanske vlade g. Mussolinije sa dodekaneskog otoka Kasosa slijedeći t legram:

„Stavljam se pod zaštitu talijanskog gostoprimstva i ujedno izjavljujem da ću svugdje poći, gdje to bude željela talijanska vlada".

Kako se doznaje g. Venizelos namjerava putovati talijanske vladstići u Italiju a odatle doskora otići u Pariz.

Engleski automobilista Campbell sa svojim trkaćim kolima 2500 P.S. dostigao je, na poluotoku Florida, apsolutni svjetski rekord brzine t. j. 455 kilometara na sat.

Gradnja novih putova

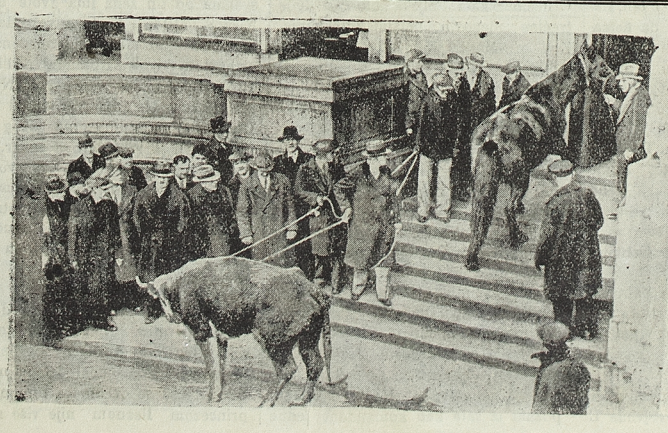
Novi Sad 16 marta — Za vrijeme svoga boravka u Novom Sadu u cilju inspekcije, ministar građevina g. Dr. Kozol izjavio je novinarima da će se polovicom aprila ili najdalje polovicom maja otpočeti radovima na velikom internacionalnom putu Beograd - Subotica, a tako isto će se pristupiti izgradnji puta od Beograda do Kragujevca. Osim toga u toku ovoga ljeta pristupiće se izgradnji puteva i u drugim krajevima zemlje.

Konferencija ministara inostr. djela baltičkih država

Kaunas 16 marta — Javljaju da će se doskora sastati ovdje jedna konferencija ministara Estonije, Letonije i Litvanije u svrhu pronalaženja podesnih mjera za bolju političku afirmaciju tih država na medjunarodnom području.

Lloyd George u ministarstvu vanj. posala

London 16 marta. — Jučer je došao u Downing Street br. 10 gospodin Lloyd George koji je g. MacDonaldu predao memorandum koji sadrži njegov plan za financijsku, ekonomsku i industrijsku obnovu zemlje. Nakon toga zadržali su se oba političara u dugom razgovoru.

Jedinstvena demonstracija

Uslijed krize i suše nalaze se američki farmeri u skrajnoj bijedi. U St. Paulu, glavnom gradu Minnesote, došli su farmeri s iznemoglim životinjama pred vladinu kuću, a očajna vika izgladnjelih životinja omekšala je srce odlučujućih osoba koje su im kao pomoćnu akciju dodijelili pola miliona dolara.

Turistički promet u Jugoslaviji

stalno se sve više razvija i postaje važan faktor u našem narodnom gospodarstvu

Prema sređenim statističkim podacima otsjeka za turizam Ministarstva trgovine i industrije, za cijelu zemlju, u toku 1934 godine posjetio je naša klimatska, banjska i turistička mjesta 711.421 Jugoslaven. U prethodnoj godini zabilježeno je, međutim 667.792 posjetioca. To znači da su prošle godine naša turistička mjesta bila posjećena više za 6.18 posto. Naša klimatska, banska i turistička mjesta posjetilo je prošle godine 234.959 stranaca prema 216 hiljada 654 u prethodnoj godini, ili više za 7.78 posto.

Izražena u brojevima statistika posjete turista u prošloj godini izgledala bi ovako: primorska klimatska mjesta posjetilo je 87.991 Jugosloven i 86.979 stranaca, planinska i klimatska mjesta posjetilo je 100.217 Jugoslovena i 4.172 stranaca, turistička mjesta 474.145 Jugoslovena i 4.172 stranaca, turistička mjesta 474.145 Jugoslovena i 124.398 stranaca.

Po narodnostima statistika turista za prošlu godinu izgledala bi ovako: turista Jugoslovena bilo je 711.421, Austrijanaca 65 388, Belgijanaca 1.870, Bugara 2.771, Čehoslovaka 59.302, Engleza 7.008, Francuza 7.454, Grka 2.707, Holandjana 1.474, Talijana 12.030, Madžara 13.129, Njemaca 25.365, iz nordijskih zemalja 1.698, Švicaraca 6.955, Poljaka 8.458, Rumunja 5.833, ostalih Evropejaca 8.096, Amerikanaca 3 hiljade 288 i iz ostalih kontinenata 2.133. Ukupno je prema tome zabilježeno kretanje 946 380 turista po našim klimatskim banjskim i turističkim mjestima. Ukupan pak broj noćenja ovih turista penje se na 4,644.560.

Prinos od jugoslovenskih i stranih turista iznosio je prema približnim proračunima, u dinarima: u primorskim klimatskim mjestima od Jugoslovena 119 milijuna [illegible]5.250 i od stranaca 20,146.850, u planinskim mjestima od Jugoslovena 121 [illegible]38.970 i od stranaca 6 milijuna 4[illegible]0.300, u turističkim mjestima od Jugoslovena 214,826.550 i od stranaca 137,654.680 dinara. Ukupno jugoslovenski turisti po našim klimatskim, banskim i turističkim mjestima ostavili su 502 milijuna 5.870 dinara, a od stranaca 309 milijuna 801.030 dinara. Turistička privreda donijela je naši zemlji, eto što se vidi, u svemu 811,106.980 dinara, ne računajući tu najsitnije troškove turista koji sigurno iznose oko 100 milijuna dinara. Za ovako veliku svotu pojačan je prošle godine nas privredni bilans. Naša turistička i klimatska mjesta bivaju iz godine u godinu sve posjećenija. Iz ove sumarne statistike najbolje se vidi koliko se mnogo interesuju stranci za naše Primorje i koliko se oduševljavaju ljepotom naših predjela. Ako interesovanje stranaca, a u to smo ubijedjeni, isto bude raslo ovakvim tempom, uskoro će u našem privrednom bilansu turizam pretstavljati jednu od najznačajnijih stavki.

Gdje će sarsko gvožđe i ugalj naći prođu?

Pitanje prisajedinjenja Sarske Oblasti Njemačkoj je istina prestalo da bude izvor nemira u evropskoj politici, ali zato izvršenje plebiscitske odluke ostaje i dalje izvor nemira u ekonomskim odnosima Francuske prema Njemačkoj u prvom redu i osim toga i raznim drugim odnosima međunarodne privrede. Pregovori su vođeni djelimice u Parizu i djelimice u Berlinu i koji su trebali da spreme teren za promjenu prilika u Sarskoj Oblasti, nisu mogli da spasu sarsku industrijn i sarsko stanovništvo od ekonomskih potresa, kojima su sada izloženi. Premještanje carinske granice s istoka na zapad pretstavlja sada za sarsku industriju potrebu, da svoju prođu traži na sasvim drugim putevima i za sarskog konzumenta, da će biti snabdjeven s drugog mjesta nego do sada.

Glavni produkti sarskog terirorija su ugalj i gvožđe i zbog toga je prirodno, što prisajedinjenje Sarske Oblasti Njemačkoj zadaje veliku origu ne samo sarskim industrijalcima, koji moraju potpuno izmjeniti svoju politiku prodaje, nego i njemačkim industrijalcima, koji se boje konkurencije sarskog uglja i gvožđa, kako na domaćoj pijaci tako i u eksportu. Nabačeno je pitanje kakav će prisajedinjenje Sarske Oblasti imati refleks na sporazum fabrika čelika i na srodne saveze. Raspad kartela fabrika čelika već je prvi ozbiljan odgovor. Ostali savezi su već sazvali skupštine, na kojima će pretresati situaciju. Njemci pri tome ne kriju svoje namjere, da zamišljaju da pregovore oko uređenja novih kvota, iskoriste za povećanje svoje sopstvene kvote. U narodno socijalističkim listovima se razvija kampanja protiv Evropskog čeličnog sporazuma i za današnju Njemačku je tipično, da se kao glavni argument protiv njega spominje pitanje prestiža, da je naime nedostojno da Njemačka odbija porudžbine ili plaća za prekoračenje svojih liferacija, kad joj je kvota iscrpljena.

Francuska će mjesto dosadašnjih 4,5 miliona tona sarskog uglja kupovati samo 2 miliona tona godišnje. Ta diferencija mora naći prođu na drugom mjestu. Zbog toga nije isključeno, da će se sarski ugalj ponovo početi gurati u Austriju, koja je 1934 godine kupila u Sarskoj Oblasti 91.600 tona, u Čehoslovačkoj 1.36 miliona tona i u Poljskoj 1.1 miliona tona uglja.

Austriji je vrlo mnogo stalo do toga, da se proda salcburških pilana, koje su 1934 godine prodale Sarskoj Oblasti rezanog drveta za preko miliona šilinga, održi i dalje i osim toga bi vrlo rado dobila bar dio liferacija povrća i mliječnih produkata u tu industrijsku oblast, koju su ranije u prvom redu saabdjevali zemljoradnici iz istočne Francuske. Za povećanu kupovinu drveta i životnih namirnica bi rado uvozila više sarskog uglja, razumje se uz uslov, da taj ugalj u pogledu cijene konkuriše čehoslovačkom i poljskom uglju.

Na tom polju će se očigledno povesti oštra borba, ali rezultat te borbe je teško predvidjeti. Pojačan izvoz sarskog uglja u Austriju znači smanjenje uvoza uglja iz Čehoslovačke i time i ograničenje uvoza uglja iz Poljske u Čehoslovačku i mnoge druge teške kapitulacije.

Dakle nažalost izgleda da će politički riješeno sarsko pitanje biti još duže vrijeme tugaljivo privredno pitanje, koje će znatno smetati razvitku evropske privrede prema konsolidaciji.

Povlastice na željeznici za razne skupštine

Skupština saveza šoferskih udruženja u Beogradu 24-25 marta

Rješenjem M. S. Br. 3586/35 odobrena je povlastica u pola cijene na drž. željeznicama delegatima Saveza šoferskih udruženja Kraljevine Jugoslavije, koja će se održati u Beogradu 24 i 25 marta o. g.

Povlastica važi od 21 do 28 marta o. g. zaključno u III klasi brzih i putničkih vozova.

— — —

Zbor srpsko poljoprivrednog društva u Beogradu 24-25 marta

Rješenjem M. S. Br. 3583/35 odobrena je povlastica u pola cijene na drž. željeznicama članovima i izaslanicima društvenih podružnica Srpskog poljoprivrednog društva — Beograd, koji će učestvovati na zboru ovog društva, koji će se održati u Beogradu 24 i 25 III o. g.

Povlastica važi od 22 do 26 III o. g. zaključno u I, II i III klasi brzih i putničkih vozova.

— — —

Kongres zvaničnika i službenika u Zagrebu 24/26 marta

Rješenjem M. S. Br. 3522/35 odobrena je povlastica u pola cijene na državnim željeznicama članovima Udruženja P. T. T. zvaničnika i službenika Kraljevine Jugoslavije, koji će učestvovati na svom kongresu, koji će se održati u Zagrebu od 24 do 26 marta o. g.

Povlastica važi od 23 do 28 marta o. g. zaključno u III klasi brzih i putničkih vozova.

— — —

Skupština udruženja inžinjera i arhitekta u Beogradu 7 aprila

Rješenjem M. S. Br. 3103/35 odobrena je povlastica na državnim željeznicama učesnicima godišnje skupštine Udruženja Jugoslovenskih inžinjera i arhitekta — sekcija Beograd, koja će se održati u Beogradu 7 aprila o. g. i to:

1) članovima državnim činovnicima povlasticu od 75 posto;

2) članovima ne državnim činovnicima povlasticu od 50 posto.

Povlastica važi od 3 do 10 aprila o. g. zaključno u I, II i III klasi brzih i putničkih vozova.

Šta sada rade Habzburgovci?

S vremena na vrijeme se u listovima, koji simpatiziraju s legitimističkim pokretom i privržencima restauracije Habzburgovaca, pojavljuju manje više dirljive vijesti o patnjama članova nekada moćne porodice Habzburgovaca. Nije to davno što smo čitali, da je ekscarici Ziti tako zlo, da nema čime da plaća tekuće račune liferantu životnih namirnica za nju i njezinu poslugu u zamku Steeneckerzell u Belgiji. S tvrdnjom su u čudnovatoj suprotnosti česta putovanja njezina sina Otona, idola legitimista. Taj mladić je skoro stalno na putu, izdaje knjige i t. d. Za sve to dakako treba novaca i to mnogo novaca. Bilo bi naivno misliti, da se njegova mati zbog toga uzdržava od najpotrebnijeg zalogaja . . .

Druga slična vijest vjerovatno iz redova bečkih legitimista pretresa sudbinu bivših nadvojvoda. Te vijesti ne možemo kontrolirati, ali će ipak zanimati naše čitaoce.

Ko je služio u bivšoj austro ugarskoj armadi sjeća se nadvojvoda Eugena feldmaršala i glavnog komandanta talijanskog fronta u svjetskom ratu. Taj stari momak ima sada 72 godine i živi kao „skroman" privatije u Beču. Njegov brat nadvojvoda Friedrich bio je glavni komandant čitave austro ugarske vojske. Progonjanje slovenskih naroda u svjetskom ratu je njegovo djelo. On je ostao i danas najbogatiji Habzburgovac, iako su mu Čehoslovačka i Poljska oduzele dvije trećine njegovih neizmjenih imanja. Živi u Madžarskoj gdje njegov sin Albrecht uživa veliku popularnost među mađarskim legitimistima, koji u njemu vide zakonitog nasljednika mađarskog prestolja.

Jedini brat pokojnog cara Karla Maximilian se otselio poslje prevrata u Španjolsku i tamo je ušao kao kompanjon grupe preduzimača, koji su htjeli da eksploatišu slobodnu zemlju u dolini rijeke Quadalquivir. Društvo se prije nekoliko godina razišlo i nadvojvod Maximilian je stupio u službu engleskog osiguravajućeg društva kao zastupnik. Sada mu je 40 godina, oženjen je s princezom Hohenlche i ima dvoje djece.

Bivši nadvojvoda Josef Ferdinand, poznat iz rata kao komandant jedne armade, koja je u Galiciji operirala protiv Rusa i koji je na kraju rata bio glavni komandant vazduhoplovnih snaga propale monarhije, kao 36 godišnji se posvetio privredi. Blizu Salzburga ima malo imanje. 1921 godine se oženio sa ženom građanskog porijekla. Brak je poslije sedam godina razveden i Josef Ferdinand je i drugi put stupio u morganistički brak. Sa svakom od tih žena ima dvoje djece. Njegov najstariji brat nadvojvoda Petar Ferdinand se oženio s burbonskom princezom i u skromnim prilikama živi u Lucernu u Švajcarskoj. Njegov mlađi brat Heinrich Ferdinand se isto oženio sa ženom građanskog porijekla. On je vrlo darovit slikar, živi u Salzburgu, kako govore od svoje umjetnosti. Od četiri djeteta su mu tri već samostalna. Najmlađi sin studira, najstariji je poljoprivredni stručnjak, a dvije kćerke vode hotel u banji Gastein.

Generalni inspektor artiljerije bivše c. i k. armade je bio nadvojvoda Leopold Salvator. Njegov 34 godišnji sin nadvojvoda Anton je poslje prevrata bio tražen učitelj letenja u Barceloni. Kad se oženio s rumunjskom princezom Ileanom nije više morao da se izdržava sopstvenim radom. Pored svega toga se stalno zanima za avijaciju i radi na usavršenju raznih avijatičarskih pomoćnih sretstava. On je odličan radiotelegrafista. Njegov stariji brat je u svoje vrijeme osnovao žitarsku trgovinu u Beču, koja je nedavno propala. Kratko vrijeme je proveo u filmskim ateljejima u Holywoodu i sada živi u Parizu. Njegov brak s baronicom Mikolić je 1929 godine razveden.

Sinovi nadvojvode Franza, Hubert, Theodor i Klement Salvator su se bacili na poljoprivredu. Gazduju na manjim imanjima, koji su naslijedili poslije matere, Marije Valerije, jedne kćerke cara Franja Josifa. I njih je teško pogodila savremena kriza...

Nadvojvoda Stevan, poznati pod imenom poljski nadvojvoda nije više u životu. Njegova djeca žive u Galiciji. Trojica su poljski podanici i služe kao oficiri u poljskoj armadi. Četvrti sin nadvojvoda Wilhelm je poznat pod imenom Vasil Višivani i u svoje vrijeme je smatran za pretendenta na ukrajinski prijesto. Danas živi u Parizu, gdje je nedavno imao posla sa sudom. Jedna Parižanka ga je tužila, da joj je pod izlikom da će se s njom oženiti podigao pare.

GRADSKE VIJESTI

Predavanje o bojnim otrovima

U cilju upoznavanja građanstva sa bojnim otrovima te uputa u organizovanju pasivne odbrane građanstva za slučaj jednog budućeg rata, održaće u Sokolskom Domu u nedjelju 17 t. mj. g. Dr. E. Nežić predavanje o temi: „Bojni otrovi".

Početak predavanja u 10 sati prije podne. Ulaz slobodan.

Potrebe poboljšanja lokalnog željezničkog saobraćaja

Mislimo da bi na svaki način bilo potrebno povesti računa i o željezničkim lokalnim vezama Šibenika sa Splitom i Kninom. U prvom redu bilo bi potrebno da se na svaki način put do Perkovića skrati, jer sada treba više od 1 sata da bi se prešlo ono 20 km koliko ima od Šibenika do Perkovića. U isto vrijeme trebalo bi nastojati da se uvedu davno zatražena direktna kola iz Šibenika za Split i Knin, i to bar za onaj jutarnji voz u 4 sata, s obzirom na veliki broj putnika, koji u ono rano doba jutra moraju da koriste ove pruge, i nezgodnost prekrcavanja na ovako kratkim relacijama.

Na ovaj način jedino bi se pojačale veze i saobraćaj između Knina i Drniša sa Šibenikom. Poslovan čovjek ako ne ide sa vozom u 4 sata ujutru za Knin i koja doduše vožnja traje 4 i po sati, već sa onim u 9.15, stiže u Knin tek oko podne, što je za svaki posao vrlo nezgodno jer zadnji voz polazi iz Knina za Šibenik u 5 sati po podne. To znači da bi se u Kninu moralo prenoćiti što je skopčano sa gubitkom vremena i troškom.

Veselo veče

U nedjelju uveče u općinskoj zgradi na Poljani Kralja Petra (stara sokolana) održaće jedna grupa bivših članova beogradskog narodnog kazališta veselo veče Nušićevih i Pecijnih komada. Početak u 20.30 sati. Na programu su razni veseli komadi u jednom činu.

Godišnja skupština sokolske župe Šibenik-Zadar

U ponedjeljak poslije podne u 3 s. održaće se u Sokolskom domu zbor župskih načelnika i prosvetara. Istog dana uveče održaće se župska predkonferencija, a u utorak prije podne godišnja skupština sokolske župe Šibenik—Zadar.

NAMJERAVANA SIMULTANKA g. Dr. Petra Trifunovića odlaže se usljed tehničkih razloga za drugu nedjelju.

ING. G. ILIJA DESPOT U BEOGRADU. U četvrtak je otputovao u Beograd g. ing. Ilija Despot, koga je poslao tamo predsjednik Gradskog poglavarstva g. Marko Bačinić kako bi uredio pitanje javnih radova šibenske općine kao i ostalih općina šibenskog sreza.

PUTNIČKI URED umoljava sve one koje imaju meblirane sobe za izdavanje, da ih prijave tom uredu, kako bi se mogle stavljati strancima na raspoloženje.

Budite pretplatnici „Nar. Tribune"

Veliko vadjenje banksita kod Oklaja

Ovih dana je preduzeće „Adriabauksit" zaključilo petogodišnji ugovor sa Njemačkom državom za liferovanje bauksita kopanog izmedju Mratova i Čitluka. Na tome se mjestu nalazi velike naslage najbolje vrsti bauksita. Sa predradnjama se već otpočelo. Tako se već vrši priprema i terasiranje za uskotračnu željeznicu do Velušića, a potrebne barake na samom terenu se već grade.

Na predstojećim poslovima oko kopanja bauksita uposliće se oko 300 radnika, što će biti od velike i nesumnjive koristi za ove krajeve, koji su poznati kao vrlo siromašni i jako pasivni, tako da će im ovo zaposlenje doći u najzgodniji čas.

„Putnik" dobiva nove prostorije

Već odavna se uvidjela potreba premještaja putničkog ureda iz dosadanjih prostorija zbog njihove neudobnosti, a naročito zbog jako neugledng i nezgodnog ulaza. S obzirom na važnost ove institucije i njen neprestani kontakt sa putnicima i turistima agilna uprava Putničkog ureda činila je u zadnje vrijeme velike napore, da bi dobila prikladne prostorije. Kao najzgodnije pokazale su se one u zgradi Carinarnice do hotela „Krka". Uprava Carinarnice primila je ponudu „Putnika" i odobrila mu je da se može smjestiti u dvije sobe sa prednje strane, koje će se u tu svrhu vrlo lijepo urediti o trošku Putničkog ureda. Pored ostalog sa prednje strane izradiće se lijep stakleni zid.

Nadamo se da će sa ovim premještajem Putničkog Ureda u nove prostorije voditi više računa i o čistoći toga dijela obale, a naročito da će se ljeti izbjeći onaj veliki smrad od razne robe (smola, loj, koža itd)

Iz Masarykovog Filharm. Društva „KOLO"

Na sveopću želju ponavlja se jubilarni vokalno-instrumentalni koncerat ovoga društva u subotu 23 marta 1935 u 8.30 s. u Sokolskom Domu Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja. Upozoravaju se zainteresovanici, da na vrijeme nabave ulaznice sa sjedalom kod papirnice Bojanić i Grabovac, eda se nebi dogodilo kao kod proslave jubileja, da su sva mjesta već večer prije koncerta bila rasprodana, te je nekoliko stotina osoba moralo se vratiti ne dobivši mjesta. Cijene ulaznicama sa sjedalom sniženo su na 5 dinara.

— !—

Večeri 6. aprila 1935. društveni dirigent gosp. prof. I. Prišlin priređuje svoje klavirsko veče u režiji društva. Program će biti naknadno objavljen.

— —

Na Cvijetnu Nedjelju 14 aprila t. g. društveni muški zbor pjevaće u katedrali Sv. Jakova „Muku našega Gosp. Isukrsta" od A. Encrois komponovanu u 20 dijelova.

— —

Večeri 12 juna 1935. uoči proslave obljetnice oslobodjenja Šibenika ovodruštveni sinfonički orhestar priredice veliki koncerat.

— —

Uz gore označene ovodruštvene priredbe organizovat će se nekoliko izleta u obližnja mjesta uz sudjelovanje društvenih sekcija, a u pripremi je i jedna turneja većeg stila. Sve društvene sekcije nastavljaju sa radom u utanačene dane.

Zbor Jugoslovenske akcije

U četvrtak 14 t. mj. u 20 sati održala je Jugoslovenska akcija zbor svojih članova u vezi izbiranja sreskog kandidata Jugosl. akcije. Zbor je održan u društvenim prostorijama u prisustvu malog broja članova. Govorio je g. Dr. Čedomil Medini o potrebi izlaska kompaktne J. A. na izbore sa g. Dimitrijem Ljotićem na čelu, zadržavši se dugo na lijepom opisivanju njegove ličnosti. Iznio je svoje impresije sa puta u Beograd i Zagreb konstatujući da je J. A. svuda spremna da izađe na izbore.

Na kraju je izabran za sreskog kandidata sreza Šibenik na listi g. D. Ljotića, g. Dr Čedomil Medini. Skupština je završena pozivom g. Dr. Č. Medinia da sviklikne „Živio" gosp. D. Ljotiću.

Oglas licitacije

Kod Banovinske bolnice u Šibeniku održat će se dne 3 aprila 1935 godine prva ofertalna licitacija za nabavku kamenog ugljena i drva za gorivo, a za vrijeme od 1 aprila 1935 do 31 marta 1936. Za potanje obavijesti zainteresovanici neka se obrate Upravi bolnice za vrijeme uredovnih sati.

Upravnik bolnice
Dr. MACHIEDO

Novogradnja

sa dva konforna stana, u blizini nove gimnazije prodaje se radi selidbe. Cijena povoljna. Informacije u Tiskari.

GRGO ĆULAR isp. majstor ŠIBENIK
Proizvodnja vijenaca i buketa iz prirodnog cvijeća, te izrađivanje i prodaja vještačkog cvijeća. — Ul. Kr. Tomislava i cesta 12 Lipnja.

Oglas

U poslijednje vrijeme zapaženo je, da se mnoga društva kao i pojedinci ne pridržavajo propisa člana 23 odnosno člana 31 Zakona o udruženjima, zborovima i dogovorima, t. j. svoje sastanke, razgovore, zborove i dogovore ne prijavljuju ovom Pretstojništvu u zato predviđenom roku od 2 respektive 3 dana prije dana obdržavanja.

Da bi se ovo u buduće sprečilo, to se građanstvu skreće pažnja na ovu okolnost, i isto se na ovu činjenicu upozorava s tim, da će svako ono lice ili ustanova koja bi se eventualno o predanje ogriješila, biti pozvano na odgovornost i u smislu propisa člana 36 cit. Zakona kažnjeno sa novčanom globom do 5.000 dinara odnosno zatvorom do 30 dana, a u težim slučajevima i sa obe predviđene kazne.

Prednji se oglas stavlja građanstvu do znanja.

Iz pretstojništva gradske policije.

Jedno građevno zemljište

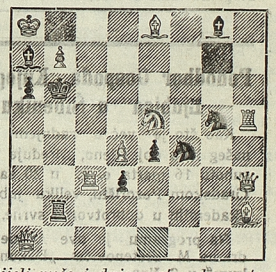
Povodom gradnje novih zgrada u Šibeniku za potrebe raznih nadleštva predlažu se razna zemljišta, i o tome se u gradu mnogo govori. Neka se kritikuju, druga ističu. Više manje sva se do sada zemljišta ne nalaze u centru grada. Međutim ima i takvih koje imaju sve dobre uslove.

Tako na pr. imali smo prilike čuti, da se u našem gradu krije jedan ljepi kompleks zemljišta i to u samom gradu, koji je skoro sa svju strana izložen suncu, a nalazi se uz Trgovačku školu na Gradji sučelice kuća Bogdanovih. To je zemljište g. Pia Terzanovića koje se sastoji od vrtova i od nekoliko kuća.

Nije nam svrha da pravimo reklamu tom zemljištu, niti da mu možda damo prednost pred drugim, već nam je jedino namjera napomenuti da u gradu postoji i to zemljište o kome se eventualno takodjer može voditi računa. Ono je zbilja veliko i prostrano ali bi se po potrebi možda dalo i parcelirati.

ŠAH

Br. 18
Barulin i Issaeff

Bijeli vuče i daje mat u dva poteza

Bijeli: Ka8. Da1, Tc3, h5, Se5, Le8, h2, Pb7, d4.

Crni: Kb6, Dh3, Tb2, Sf4, g5, La7, g8, Pa6, d3, e4.

(Uredio dr P. Trifunović)

Rješenje problema br. 17

c2 — e3!!

Najvažnije inostr. radio emisije

Subota:

20.15 *Genova* „Ciganska ljuba" komična opera od Lehara. — 21. *Roma* prenos opere — 22.20 *Beč* Bečka muzika — 22.30 *Varšava* Humoristička priredba.

Benkovac

Velika izborna skupština u Benkovcu za g. Jevtićevu listu

Javljaju nam iz Benkovca

U nedjelju, 10 ov. mj., u Benkovcu se održala izvanredna skupština sreske organizacije J. N. S. na koju je učestovala masa naroda iz cijeloga sreza. Bio je prisutan i senator g. dr. Uroš Desnica, brat mu g. Boško Desnica i prota g. Sergije Urukalo, bivši benkovački narodni poslanik. Osim njih bili su prisutni i svi kandidati koji su g. Jefića zamolili da ih primi na svoju listu, i gg. Dr. Vuk Vujasinović, prof. Ljubo Jurković, Dr. Gjorgje Maleševič i Obrad Knežević. Zatim su bili prisutni svi (osim jednoga) općinski načelnici, brojni birači iz skoro svih sela benkovačkog sreza. Interes naroda za ovu prvu izbornu skupštinu bio je vrlo velik. Naročito su bili znatiželjni da čuju izvještaj bivšeg narodnog poslanika g. prote Sergija Urukala, koji je bio u pozivu najavljen, ali je isti iz neznanih razloga izostao, na veliko iznenadjenje skupljenog naroda, koji je zato priredio oduševljene ovacije g. Jevtiću i novim kandidatima g. Dr. Vujasinoviću i prof. Jurkoviću. Pošto se nisu mogli složiti na jednom kandidatu, postignut je sporazum, da se izbor sreskog kandidata između svih pet prijavljenih prepusti g. Jevtiću, pa za koga se on odluči da svi složno glasaju.

Sa skupštine, koju je otvorio i vodio g. Dr. Jovo Miović, sječajući se blaženopokojnog Viteškog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja, poslani su pozdravni telegrami g. Jevtiću, g. ministru unutrašnjih poslova i g. banu dr. Jablanoviću.

Učesnik

Uspješan rad ribarske zadruge u Salima na Dugom otoku

Napredna ribarska zadruga u mjestu Salima na Dugom otoku, prodala je nedavno cca 150 barila slanih srdjela. Poduzetna uprava nedavno je nabavila najmoderniji tip mreža za lov srdjela, kao konestrelu, migavicu i dr. Ali tamošnji ribari mnogo stradaju od toga što nemaju zaštićenog pristaništa.

Prodava se: nekoliko rabljenih pisaćih stolova, ormar za tiskanice, werthein blagajna mala i velika.

Kult Franje Josipa u Austriji

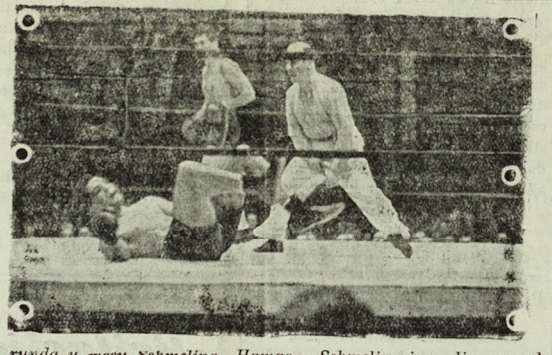
Austrijski krugovi stalno nastavljaju propagandu habzburškog anarhizma. Za iduće proljeće spremaju nekoliko priredaba s monarhističkim tendencijama. Te priredbe se finansiraju iz sredstava, koja nisu daleko od državnih sredstava.

U Beču je sada osnovan specijalan odbor, koji treba da spremi izložbu cara Franje Josipa, čiji kult namjeravaju u Austriji da ožive i podstreknavaju. Izložba ima cilj da austrijskom stanovništvu pokaže, kako se Franjo Josip brinuo za ekonomski i kulturni razvitak svoje carevine i sveg njezinog stanovništva, kao i onih naroda koji su se poslije nesretnog svjetskog rata otcjepili od Austrije. Izložba će biti otvorena u Schönnbrunu. Interesantno je da će ovog puta ta austrijska priredba u Beču dobiti pomoć i iz Budimpešte. Budimpeštanska vlada će poslati na izložbu neke uspomene na Franju Josipa, među njima i njegovu posmrtnu masku, jedinu koja postoji.

Za što bolju posjetu izložbe treba da se pobrine široka propaganda koja namjerava da organizira ekskurzije i iz susjednih država, naročito iz Jugoslavije, Čehoslovačke i Mađarske. Tim posjeticcima će se nazorno pokazati u kakvom su blagostanju živjeli u svojoj otadžbini ranije, kad je njihova sudbina bila povjerena mudrim vladaocima iz habzburškog vladajućeg doma. Bečke propagandističke namjere nam dokazuju, da habzburška agitacija treba da obuhvati i okolne države i da se ne smije uzimati olako.

Drezden i Leipzig imaju već utočišta od avionskih napadaja

Skoro sve kuće u Dresdenu i Leipzigu su snabdevene već utočištima za slučaj napadaja iz vazduha. Radi se o grandioznoj akciji, koja je započela lanjske jeseni i sada je u oba grada završena. Po naređenju gradskih vlasti kuće za stanovanje u oba grada su se podvrgle skupocjenim opravkama. Rad je povjeren nekolikim građiteljskim firmama i bio je posvećen u prvom redu izgradnji utočišta pred napadajem iz vazduha. Podrumi sviju kuća su sada snabdeveni „tapetama“ od betona i gvožđa i imaju postrojenje, koje može podrume hermetički zatvoriti da vazduh s polja uopšte u njih ne dopire. Time su izgrađene takozvane komore protiv gasova, koje u slučaju napadaja iz vazduha mogu primiti sve stanovnike kuće. Pazikuće su dužne pohađati specijalne kurseve za obuku, gdje ih instruiraju kako da se ponašaju u slučaju napadaja avijona. Naročito se podvlači važnost iskopčavanja električne struje i gasa u kući. Svaki pazikuća će dobiti toliko gasmaski i filtrova, koliko je u kući stanovnika. On je odgovoran za održavanje tog materijala u ispravnom stanju. Svaki stanovnik tih gradova je dobio detaljne instrukcije o tom, kako da se ponaša u slučaju neprijateljskog napadaja iz vazduha. I ostala saska mjesta na granici se spremaju da po ugledu na Drezdden i Leipzig izgrade u svojim kućama utočišta protiv napadaja iz vazduha. Čitava akcija dakako zahtjeva ogromna materijalna sredstva i zbog toga će se izgradaja utočišta vršiti sukcesivno.

6. runda u mecu Schmeling—Hamas: Schmeling je svalio na pod Hamasa, gdje je ovaj ležao do osam

Dvije i pô godine u smrtnom strahu

Dvije i po godine izdržao je mladi Gus Coion Langley od njegove osude na smrt radi umorstva, u ćeliji smrti državne kaznione od Nord-Hardine. Dva puta morao se uputiti prema električnoj stolici, dok mu eto sada nije vraćena sloboda po guverneru Ehringhausa radi dokazane nevinosti.

Langley bio je optužen radi umorstva neke vlasnice benzinskoga tanka kod Asheville te je bio u jeseni 1932 godine na temelju nekih dokaza osuđen na smrt na elektr. stolici, iako je stalno tvrdio, da je nevin. I na ponovnoj raspravi, koja se vodila po traženju njegovih branitelja, bila je potvrdjena prvomolbena presuda. Jednog se jutra pojavio brijač kaznione u pratnji svešteníka u njegovu ćeliju da mu obrije glavu (mjera potrebita za elektr. stolicu). Langley je ponovno tvrdio svoju nevinost, ali je posle ipak slijedio činovnika i svešteníka u sobu smaknuća.

Baš u času kad su se otvorila vrata na prostoriji sa električnom stolicom, došao je zastupnik najvišeg drž. suda Koroline, te je izručio odluku o odgadjanju smaknuća.

Ali ni od branitelja donešeni novi dokazi o nevinosti osudjenika nijesu bili dostatni, tako da se je smaknuće odredilo za drugi dan. Opet je bila nesretniku obrijana glava i od očaja slomljen ponovno se uputio ka električnoj stolici.

Medjutim se je pak drž. guverner Ehringhaus lično zauzeo za taj slučaj te se ustanovilo ponovnim pretresom i ispitivanjem od branitelja predloženog razbremenilnog materijala, da Langley doista nije imao posla sa tim umorstvom, jer se je nalazio za vrijeme izvršenog umorstva u Vilmingtonu koji je 300 km udaljen od toga mjesta.

Guverner je nato odmah naredio pomilovanje nesretnika. Naredba je došla u posljednji čas. Kad je Langley čuo da je pušten na slobodu kao nevin dobio je nervni napad pa je morao u bolnicu. Njegovo je stanje teško, ali nije beznadno. U USA povela se akcija da se ovom čovjeku nadoknade užasi straha dvostrukog smaknuća ne samo od strane države već i od gradjana, kako bi se mogao potpuno izliječiti i živiti bezbrižno.

Pododbor Gospođa „Knjeginja Ljubica“ u Šibeniku

Kao što je već u zadnjem broju našeg lista objavljeno, priređuje se u subotu 16 marta o. g. u 20 sati, u Gradskom Pozorištu, veliku jubilarnu akademiju u dobrotvorne svrhe.

Na programu je ove Akademije i drama M. Sretenovića: „Đakon Avakum“ u 2 čina.

Radi boljeg razumjevanja same drame smatramo za nužno da iznesemo malo istorije o događajima, što su prethodili samom tragičnom činu i koji su ga i izazvali.

Srpska država dostigla je vrhunac svoje slave i moći za vladavine cara Dušana Silnog (1331—1355). Da bi se Dušan mogao da kruniše za srpskog cara, potrebno je bilo da se srpska arhiepiskopija prethodno uzvisi na stepen patrijaršije. To se je zbilo 1346 godine u Skoplju. Prvi srpski patrijarh bio je arhiepiskop Janičije. Smrt cara Dušana (1355) ljuto je pogodila ne samo srpsku državu već i srpsku Crkvu. Za nju su nastupili vrlo teški dani: stradanja i patnji. Ali najcrniji dani za Srpsku Crkvu i Srpski narod nastupili su poslije pada Smedereva (1459) kada je pokopana potpuno srpska državna samostalnost. Tada su započela krvava gonjenja i mučenja pravoslavnih Srba, koja su trajala sve do kraja 1918 godine.

Pravoslavni Hrišćani u Turskoj Carevini nisu imali nikakovih prava. Bili su bijedna raja i prokleti đauri (nevjernici). Morali su da plaćaju svojim gospodarima teški i veliki danak (harač), koji su Turci nemilosrdno kupili. Bile su dvije vrsti haraća: u novcu i krvi. Mnogo teži je bio danak u krvi. On se je sastojao u ovome: Turci su svake pete i sedme godine zalaziili u srpska sela i srpske gradove. Išli su od kuće do kuće, pregledavali su svu mušku djecu, pa su onu, koja su bila najzdravija, najljepša i najpametnija, odvodili sa sobom u Anatoliju, turčili ih i vaspitavali od njih najbolje turske vojnike: Janjičare, najljuče neprijatelje hrišćanskih naroda, a naročito Srba.

U istoriji Srpskog Naroda ima mnogo klasičnih primjera i pojedinačkog i općenarodnog junačkog otpora ovome turskome nasilju i bunta protiv ugnjetačima.

Svaki otpor i svaka buna najkrvavije su kažnjavani i gušišvani.

U početku 16 vijeka (1515) najklasičniji otpor dalo je momče Đorđe Kretovac. Zato su ga Turci živa spalili u gradu Sredcu (sada Sofija).

U početku 1804 godine Srbi ne mogući da dalje trpe pritisak janjičarskog nasilja dignu ustanak pod vodstvom istaknutog čovjeka, velike bistrine i pronicavosti, čovjeka herojske hrabrosti i rijedkog poštenja, pod vodstvom Đorđa Petrovića — Karađorđa. Srpski ustanici osam su se godina hrabro nosili sa Turcima izvojevavši nad njima mnogo velikih i slavnih pobjeda. Ali, u jesen 1813 godine, Srbija ostavši usamljena u borbi, bi ponovo pokorena. Sulejman-paša-Skopljak, postavši beogradskim Velikim Vezirom, pregne tada da pošto-poto, povrati mir i red u Srbiji, u kojoj sada nasta nečuveni teror i neviđeni pokolj. Svi bolji, čestitiji i viđeniji ljudi u narodu bili su, u toku od godinu dana, sječeni, ubijani, klani i natjecani na kolje. Tada su izginuli mnogi ugledni narodni svećenici, među kojima i stari iguman Pajaije i njegov učenik đakon Avakum, čija gorka sudbina do dna potresa i najtvrđe srce.

Tragičan mučenički svršetak mladog ali odvažnog Hristovog i srpskog heroja đakona Avakuma i njegova učilelja igumana Pajsija i viđenih narodnih glavara i boraca za zlatnu Slobodu i Krst časni — predmet je drame, koja se gleda na svečanoj jubilarnoj Akademiji, koja se priređuje prigodom 700-godišnjice smrti najvećeg i najsvetijeg sina našega naroda: Svetitelja Save Nemanjića.

Štampa i vlasništvo: Odilk. Grat. Zavod Tisk. E. VITALIANI I SIN — Šibenik Odgov. urednik, Kamilkar Vitaliani